

Beschermen van je collectie 2

Regina Oors

In HymenoVaria 24 vroeg ik aan het eind van het artikel om aanvullingen. Die heb ik gekregen en wil ik graag met jullie delen.

Kees van Achterberg

Van Kees kreeg ik bijgaande waardevolle tip: 'Na allerlei problemen gehad te hebben (inclusief zware insecticiden zoals lindaan (Museum Berlijn destijds!) en de beruchte Vapona-strippen), gebruik ik al vele jaren grote PVC [LDPE/HDPE of PP] zip(lock-)zakken (stevige [ca 0.10 mm], niet die dunne die af en toe als aanbidding ziet in supermarkten!). In de grootste kan een grote insectenlade, en er zijn allerlei kleinere formaten tot de kleine zakjes waar de typendoosjes in kunnen. Toen ik verantwoordelijk was voor de Hymenoptera (en later ook Diptera) collectie in Naturalis heb ik het consequent door gevoerd, vooral bij uitlenen is het belangrijk want dan kan er gemakkelijk besmetting plaatsvinden (o.a. vanuit het verpakkingsmateriaal (stofluis!). Als je het consequent doet heb je behalve geen last van insectenvraat ook veel minder last van schimmel. Het type wat ik gebruik wordt zo te zien online verkocht o.a. op dit adres: <https://blokpackaging.com/gripzakken/alle-gripzakken?fi47=90-micron---0-09-mm&fi9=A3> maar er zijn zonder twijfel vele andere aanbieders, al zullen de meeste alleen de kleine formaten leveren. Prijs per stuk varieert nogal, maar is hooguit 15 cent per zak.

Hopelijk gaan meer mensen zo hun collectie beveiligen, want er zijn meer voordelen. Als je nieuw materiaal binnenkrijgt doe je de doos in een passende zipzak zo in de vriezer en is er geen kans dat je collectie nat wordt bij het ontdooien. Als je daarnaast nog de luxe van een lege koude kamer hebt om de collectie te bewaren, dan heb je een goede kans de collectie in goede conditie te houden, waarbij de lage temperatuur uiterst belangrijk is.'

Luc Elshout

Ervaringen met schimmel in de collectie. 'Ik heb afgelopen zomer wat insecten in een afgesloten eppendorfje bewaard, door hun eigen adem werd het vochtig in het buisje en zijn de dieren gaan schimmelen. Dit had ik helaas pas te laat door. Ik ging experimenteren of ik de schimmel weg kon krijgen. Ik heb de insecten eerst twee weken in een normale vriezer bewaard, en daarna nog eens een week in een potje met flink wat ethylacetaat dampen. De schimmel was daardoor goed gedood, ik heb hem in elk geval afgelopen half jaar niet terug gezien op de insecten. Ik denk dat dit wel een effectieve manier is als er op een of twee exemplaren schimmels ontstaan, ik zou dan ook de omliggende exemplaren mee nemen in de behandeling.

Een nadeel van ethylacetaat is wel dat de wat zachtere of lichter gekleurde beesten sterk verkleuren als je ze lang in ethylacetaat houdt. [Een ander nadeel is dat dit het genoomafbreekt, waardoor genetische analyses niet meer mogelijk zijn. Fons V.] Maar de beesten waarbij ik het probeerde, een goudwespe en een kegelbij, heb je daar minder last van. Een *Ophion*, die ik bijvoorbeeld afgelopen week te lang had laten zitten in mijn stikpot met ethylacetaat, is wat donkerder in kleur geworden.'

Eigen ervaring met schimmel

Ik heb zelf ook met schimmel in de collectie te maken gehad. Door een fout van mij kwam er teveel vocht bij materiaal dat - gelukkig - in een apart doosje stond. Binnen enkele dagen zat er schimmel op één van de bijen. Ik heb de bron van het vocht verwijderd maar enkele dagen later zaten bijna alle bijen in het doosje onder de schimmel. Daarop heb ik het doosje enkele weken in de vriezer gezet. Het schimmelproces stopte daardoor. Met een pincet waren daarna grote plukken schimmel te verwijderen. Daarna heb ik de rechterkant van het achterlijf van een *Anthophora plumipes* bestreken met een kwastje, gedoopt in ethylacetaat, om te zien wat het zou doen en of er een verschil met de rechter- en linkerkant zou ontstaan. Nu, een half jaar later, is er geen kleurverschil tussen rechts en links te zien. Het schimmelproces is niet opnieuw gestart, ondanks de resten die nog op het lijf zitten. De schimmel is verkleurd naar diep oranje en kan door iemand die niet weet wat er met het materiaal gebeurd is wellicht verward worden met stuifmeel door de vorm en de kleur.

Voorkomen is beter dan genezen, maar als het toch gebeurt, dan zijn hier in elk geval enkele tips.